

Sygnatura akt XII C 2494/14

WYROK WSTĘPNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Poznań, dnia 1 marca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Maria Taront

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Kinga Cieślik

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2017 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa D. R.

przeciwko P. S. (1)

ochronę praw autorskich

Ustala, iż będące przedmiotem niniejszej sprawy nożyczki zaprojektowane przez powódkę D. R. stanowią utwór w rozumieniu ustawy z dnia 10 lipca 1952 roku o prawie autorskim oraz ustawy z dnia 4 lutego 1994 roku o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

/-/ Maria Taront

XII C 2494/14

UZASADNIENIE

w yroku wstępnego z dnia 1 marca 2017 roku

W pozwie z dnia 23 października 2014 roku powódka D. R. wniosła o :

1 zasądzenie od pozwanego P. S. (1) na jej rzecz kwoty 2000 zł (słownie: dwa tysiące złotych) tytułem odszkodowania za naruszenie autorskich praw majątkowych do utworu Powódki,

2 nakazanie pozwanemu, na jego koszt, w terminie 14 dni od uprawomocnienia się orzeczenia w sprawie, podania do publicznej wiadomości orzeczenia sądu wydanego w rozpatrywanej sprawie, nieopatrzonego żadnym komentarzem własnym, w następujący sposób:

a. jednokrotna publikacja w dzienniku (...), wydanie poniedziałkowe, na stronach 1-3, nieprzeznaczonych na reklamy i ogłoszenia, jako ogłoszenie płatne w ramce o wymiarach 20 x 24 cm, na białym tle, przy użyciu łatwo czytelnej czcionki w kolorze czarnym, nie mniejszej niż 12 Times N. R.,

b. jednokrotna publikacja w tygodniku „Nasz Dzień po Dniu”, na stronach 1-3, nieprzeznaczonych na reklamy i ogłoszenia, jako ogłoszenie płatne w ramce o wymiarach 20 x 24 cm, na białym tle, przy użyciu łatwo czytelnej czcionki w kolorze czarnym, nie mniejszej niż 12 Times N. R.

c. na stronie internetowej, na której pozwany prowadzi działalność, w szczególności na stronie: www.skalmet.com przez nieprzerwany okres co najmniej 30 dni; z jednoczesnym orzeczeniem, że w przypadku niewywiązania się pozwanego z któregokolwiek z powyższych obowiązków, powód upoważniony będzie do opublikowania treści dochodzonego oświadczenia, na koszt pozwanego na łamach ww. dziennika w wybranych przez powoda wydaniach i na wybranych przez powoda stronach, w ramach o rozmiarze przynajmniej 20,00 x 24,00 centymetrów, łatwo

czytelną czcionką w kolorze czarnym, nie mniejszą niż 12 Times N. R. oraz o zobowiązanie pozwanego do zwrotu poniesionych z tego tytułu kosztów.

3) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesowych, w

tym kosztów zastępstwa radcowskiego o, według norm przepisanych;

Powódka wniosła także zobowiązanie pozwanego w trybie art. 80 ust. 1 pkt 2) ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych do udzielenia informacji i udostępnienia dokumentacji mającej znaczenie dla roszczeń, o których mowa w art. 79. . 1 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.

W toku postępowania powództwo pismem z dnia 22 lipca 2016 roku (k. 794) o dalsze kwoty wymienione w tym piśmie.

W uzasadnieniu wskazano, iż powódka jest twórcą nożyczek będących przedmiotem niniejszego postępowania. Pozwany naruszył jej prawa autorskie do wymienionego utworu gdyż wytworzył partię nożyczek według jej wzoru

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa. Podniósł, iż nie naruszył praw autorskich powódki, bowiem przedmiotowe nożyczki jako wzór użytkowy – rozwiązanie techniczne nie stanowią utworu w rozumieniu prawa autorskiego.

W niniejszej sprawie Sąd uznał, iż zachodzi potrzeba rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego, mianowicie, czy wytworzony przez powódkę produkt w postaci nożyczek stanowi utwór w rozumieniu prawa autorskiego a więc czy roszczenie powódki jest usprawiedliwione co do zasady . W kwestii tej między stronami nie było zgodności, a rozstrzygnięcie tej kwestii przesądzi czy i jakie ewentualnie roszczenie przysługują powódce i będzie warunkować dalszy tok postępowania.

W zakresie objętym wyrokiem wstępnym Sąd ustalił co następuje :

Powódka D. R. stworzyła opisany w pozwie projekt nożyczek w roku 1980-81. W tym czasie powstały pierwsze szkice i wzory przedmiotu. Szczegółowo cechy nożyczek zostały opisane we wniosku o rejestrację nożyczek jako wzoru użytkowego. Powódka wystąpiła z takim wnioskiem i na mocy ustawy z dnia 19 października 1972 r. o wynalazczości zostało udzielone na rzecz powódki prawo ochronne nr (...) na wzór użytkowy pt. Nożyczki. Świadczenie ochronne zostało wydane 31 maja 1983 r. z zastrzeżeniem, że prawo ochronne trwało od 23 kwietnia 1981 r. Świadczenie ochronne wskazuje, że twórcą wzoru jest powódka. Ochrona została udzielona na 5 lat, z możliwością jednokrotnego przedłużenia. Prawo ochronne na wzór użytkowy pt. Nożyczki wygasło po upływie 10 lat, tj. w 1993 r.

Powódka stworzyła nowy projekt nożyczek, w szkicach aż do osiągnięcia efektu końcowego, obecnego kształtu przedmiotu, którego charakterystycznymi cechami są

- a. harmonijny, falisty skręt o 90° ramion w część uchwytną (tzw. „ucha”) w taki sposób, że wzdłużna płaszczyzna styku obu uch zamkniętych nożyczek jest prostopadła do płaszczyzny obu ramion nożyczek, a ich oś obrotu leży na tej płaszczyźnie;
- b. ucha ramion wygięte są na zewnątrz w kształcie elips niecałkowicie zamkniętych leżących w płaszczyźnie nożyczek;
- c. ramiona nachodzą na siebie przy zamknięciu w taki sposób, iż zamknięte nożyczki dają efekt wizualny ramienia o lekko zaokrąglonym, obłym kształcie;
- d. ucha są niedomknięte, tj. ich zakończenia nie przylegają bezpośrednio do ramion,
- e. brak wyraźnego wyodrębnienia części ramion nożyczek, do której przytwierdzona jest śruba łącząca ramiona nożyczek (tzw. „część śrubowa” nożyczek); efektem powyższego jest, iż nożyczki posiadają obły, płasko-póleliptyczny kształt na całej swej długości;

f. ramiona nożyczek posiadają przekrój poprzeczny w kształcie płasko-półeliptycznym (obłym) i są zwrócone płaskimi częściami przekroju do siebie;

g. Nożyczki, w przeciwieństwie do nożyczek oferowanych na rynku, nie posiadają tzw. tyłców.

Vide

- kopia świadectwa ochronnego na wzór użytkowy wraz z opisem k.38 -44, szkic nożyczek k 37
- kopia świadectwa autorskiego o dokonaniu wzoru użytkowego wraz z opisem k 45-50;
-fotografie nożyczek k. 52-53
-

Przedmiotowe nożyczki były wytwarzane przez M. R., prowadzącego działalność rzemieślniczą od 1981 r. R.- Technika Medyczna (...) w latach 1981-89 był zakładem rzemieślniczym w którym powódka posiadała status osoby współpracującej tzn. pracowała na rzecz zakładu rzemieślniczego, jednakże nie była formalnym pracownikiem. Przedmiotowe nożyczki były wytwarzane przez zakład rzemieślniczy R.- Technika Medyczna (...) za zgodą i wiedzą Powódki, jednakże bez przeniesienia majątkowych praw autorskich.

Vide

- karty katalogowe R. Technika Medyczna z lat 1982 -1984 k. k.54-63

Przedmiotowe nożyczki były w nieprzerwany sposób wytwarzane przez R.- Technika Medyczna (...) i oferowane na rynku polskim i zagranicznym. W latach 1982 do 1987 r. były one sprzedawane przez R. Technika Medyczna (...) do (...) S. a także eksportowane do D. S., N.,U. J.i S.. Z uwagi na istniejące w tych latach ograniczenia nożyczki były produkowane na zlecenie zagranicznych podmiotów i na konkretne egzemplarze nakładane były oznaczenia podmiotów d. i s., które wprowadzały te egzemplarze do obrotu na tamtejszych rynkach. Przedmiotowe nożyczki są od 32 lat wprowadzane na rynek P. przez (...) sp. z o.o. [a wcześniej przez R. Technika Medyczna (...)] - na te egzemplarze nakładane jest oznaczenie R..

Vide : zgłoszenia eksportowe k. 67 -77 ,

Jedynym podmiotem uprawnionym do wytwarzania nożyczek była R. Technika Medyczna (...). Powódka nie udzieliła upoważnień do korzystania z nożyczek, nie przeniosła majątkowych praw autorskich na jakikolwiek podmiot. Należy podkreślić, że powódka nie upoważniała żadnego innego podmiotu niż R. Technika Medyczna (...), a obecnie (...) sp. z o.o. do produkcji nożyczek według jej projektu. (okoliczność bezsporna)

W miesiącu kwietniu 2013r powódka powzięła wiadomość, że pozwany wytworzył według jej wzoru partię nożyczek. W związku z powyższym, w dniu 17 lipca 2013 r. powódka działając poprzez swojego pełnomocnika wezwała pozwanego do zaniechania naruszeń praw autorskich przysługujących powódce, usunięcia skutków naruszeń poprzez wycofanie nożyczek z obrotu oraz zniszczenie przedmiotów, które bezpośrednio służyły do ich produkcji, w szczególności projektów tych nożyczek, zniszczenia katalogów i innych materiałów informacyjnych, handlowych i reklamowych i marketingowych dot nożyczek, naprawienia wyrządzonej szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej odpowiadającej trzykrotności opłaty licencyjnej od ceny sprzedaży każdej sztuki nożyczek oraz do ujawnienia informacji dot. ilości wprowadzanych do obrotu przez pozwanego nożyczek. Pozwany uznał żądania powódki za bezzasadne.

Vide : pismo pełnomocnika powódki k. 77, pismo rzecznika patentowego K. S. k. 86

Projektowane przez powódkę nożyczki otrzymały prestiżowy znak TOP D. (...) (według pozwanego niezgodnie z regulaminem), zostały zakwalifikowane do wystawy (...)w ramach (...) M. w M., oraz otrzymały nagrodę (...)

w konkursie (...) D.. Jest to prestiżowa nagroda światowego designu a nożyczki powódki otrzymały najwyższe wyróżnienie w tym konkursie

Vide : dyplom nagrody TOP D. k. 255, wydruki i informacje prasowe,

zaproszenie , (k. 600-611)

Celem ustalenia charakteru produktu będącego przedmiotem niniejszego postępowania Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z dziedziny ochrony własności intelektualnej w zakresie wzornictwa i jako biegłą powołał profesor (...) dr. hab J. W., pracownika naukowego Wydziału Architektury i Wzornictwa tej uczelni. Biegła sporządziła w dniu 4 stycznia 2016 roku opinię, we wnioskach której stwierdziła, iż cechami, które wpływają na bezpośredni odbiór nożyczek stanowiąc o ich oryginalności i indywidualnych dominantach twórczych, odróżniającymi je od innych tego typu wyrobów, tym samym kwalifikujących nożyczki" jako „utwór" na gruncie prawa autorskiego z 1952 roku oraz prawa autorskiego z 1994 roku są:

a/ harmonijny, falisty skręt o 90 stopni ramion (...) w część ucha w sposób charakterystyczny, pozwalający na równoległe położenie względem siebie obu wzdlużnych, nachodzących na siebie ramion (...) i przejście czystą formą w prostopadłe położenie względem głównego trzonu - niedomkniętych uch - niepodważalny walor estetyczny przy zachowaniu doskonałej ergonomii i funkcji

b/ doskonałe scalenie wizualne głównego trzonu nożyczek, przez zastosowanie nakładających się równoległe ramion (...) dające wizualnie wrażenie jednego, obłego ramienia w)rzeciwieństwie do klasycznych dwóch ramion występujących najczęściej w nożyczkach;

c / stały kształt przekroju zastosowanego przez całą długość ramion od krawędzi tnących do końca uch, umiejętnie zaprojektowany, skręcony i opracowany, półeliptyczny, pozwalający na skierowanie do siebie płaską płaszczyzną obu ramion (...) na ich centralnym odcinku;

d/ profil półeliptyczny jako element wyjściowy do obróbki tego konkretnie wzoru, jego zadane wartości, zastosowany materiał i kształt, unikatowy, jednostkowy element zaprojektowany na potrzeby (...);

e/ niedomknięty kształt ucha ramion (...) wygięty na zewnątrz z półeliptycznego profilu, pozwalający na takie ułożenie przekroju profilu, by trafiał częścią wypukłą od strony palca- dając komfort użytkowania przedmiotu, wyrafinowane przejście z trzonu (...) o tym samym przekroju;

vide. Opinia biegłej k. 508-514

Stan faktyczny sprawy Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dokumentów, przede wszystkim stanowiących załączniki do pozwu (k 37 – 128) oraz znajdujących się na kartach 391-395, 403, 451- 452, 600-611, 650- 719, 739 -792, 859 – 876. Sąd uznał, iż w większości dotyczą one okoliczności bezspornych takich jak fakt wykonania projektu przez powódkę, dokonania rejestracji nożyczek jako wzoru użytkowego, wytwarzania produktu przez firmę męża powódki (...), udziału produktu w konkursach i wystawach sztuki użytkowej. Przedłożone przez strony opinie prywatne mają walor dokumentów prywatnych, wyrażających pogląd ich autorów, jednakże nie są przydatne do rozstrzygnięcia sprawy. Sąd uznał, iż przeprowadzenie dowodów spóźnionych jest dopuszczalne bowiem wnioski dowodowe stron dotyczyły wyłącznie dowodów z dokumentów. Ponadto zdaniem Sądu zasadniczo stan faktyczny między stronami nie był sporny co do zasadniczych faktów, sporna natomiast była kwestia charakteru przedmiotu niniejszego postępowania a przede wszystkim czy nożyczki zaprojektowane przez powódkę stanowią utwór w rozumieniu prawa autorskiego.

Ustalenia powyższej okoliczności Sąd dokonał na podstawie opinii biegłej J. W.. Opinią Sąd uznał za przydatną do rozstrzygnięcia sprawy, spójną, wyczerpującą i rzetelną. Wbrew zarzutom strony pozwanej Sąd uznał, iż biegła jako pracownik naukowy Wydziału Architektury i Wzornictwa (...) w P., specjalizująca się w szeroko rozumianym wzornictwie posiada odpowiednie kwalifikacje do oceny przedmiotu niniejszego postępowania jako utworu w

rozumieniu prawa autorskiego. Okoliczność, iż biegła zajmuje się aktualnie głównie projektowaniem mebli jest bez znaczenia w sprawie – bowiem do wydania takiej oceny konieczna jest znajomość sztuki użytkowej, czyli dziedziny sztuki która zajmuje się projektowaniem przedmiotów użytkowych, mających jednocześnie charakter artystyczny, a więc także mebli, przedmiotów codziennego użytku, elementów wyposażenia. Trudno zaakceptować stanowisko pozwanego, iż biegły wydający opinię w sprawie winien być specjalistą w wąskiej dziedzinie przedmiotów takich jak przedmiotowe nożyczki. Zadaniem biegłego było zbadanie czy posiadają one cechy twórcze, indywidualne, oryginalne pozwalające na przyznanie im przymiotu utworu, co biegła uczyniła w swej opinii wskazując na konkretne cechy nożyczek, świadczące o ich twórczym charakterze. Tezy biegłej o takim charakterze nożyczek potwierdza też udział przedmiotowych nożyczek wystawach a w szczególności przyznanie prestiżowej nagrody (...) w konkursie (...) D.. Zakwalifikowanie do tego konkursu produktu powódki i przyznanie mu najwyższego wyróżnienia oznacza, iż w ocenie międzynarodowego jury spełniał on warunki przedmiotu sztuki użytkowej. Należy zaznaczyć, iż biegła podtrzymała wnioski opinii na rozprawie w dniu 6 maja 2016 roku.

Uznając opinię za przydatną Sąd uznał za niecelowe powołanie innego biegłego, gdyż zdaniem Sądu pozwany nie zdołał skutecznie podważyć wniosków opinii. Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut stronniczości biegłej, zgłoszony przez pozwanego a oparty na okoliczności, iż biegła zna M. W., który wydał opinię na zlecenie powódki a który jest także pracownikiem naukowym (...). Sam fakt takiej znajomości na gruncie zawodowym osób zajmujących się wąską dziedziną nauki czy jak w tym wypadku sztuki nie może stanowić o braku obiektywizmu biegłej. Należy podnieść, iż specjaliści w wielu dziedzinach w tym także biegli sądowi stali i ad hoc często znają się na gruncie zawodowym, jest to nieuniknione, ale nie stanowi to powodu do podważania ich rzetelności. Ponadto za niecelowe Sąd uznał powołanie wskazanego przez pozwanego biegłego W. K. – który jest specjalistą w zakresie patentów. Przedmiotem opinii w sprawie było natomiast ustalenie charakteru spornego przedmiotu jako utworu.

W zakresie objętym wyrokiem wstępnym Sąd zważył co następuje :

Zgodnie z art. 318. § 1. Kpc sąd, uznając roszczenie za usprawiedliwione w zasadzie, może wydać wyrok wstępny tylko co do samej zasady, co do spornej zaś wysokości żądania – zarządzić bądź dalszą rozprawę, bądź jej odroczenie. Orzeczenie co do uznania roszczenie powódki za usprawiedliwione co do zasady wymagało zdaniem Sądu w realiach niniejszej sprawy ustalenia charakteru spornego przedmiotu niniejszego postępowania.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 22 października 2009 r., III CSK 21/09. „ wydanie wyroku wstępnego jest w świetle art. 318 § 1 k.p.c. dopuszczalne, a zarazem uzasadnione, gdy sama zasada roszczenia jest według oceny sądu pierwszej instancji wątpliwa i pozostaje przedmiotem sporu stron oraz gdy sporna jest także wysokość roszczenia, a jej ustalenie połączone jest z pracochłonnym, często również kosztownym, postępowaniem dowodowym, które mogłoby okazać się niepotrzebne, gdyby roszczenie powoda ocenione zostało przez sąd drugiej instancji jako niesłuszne co do zasady”. W okolicznościach niniejszej sprawy ustalenie, iż zaprojektowane przez powódkę nożyczki nie stanowią utworu czyniłoby jej roszczenie bezzasadnym, gdyż wszystkie swoje żądania powódka wywodzi z prawa autorskiego.

Na podstawie zgromadzonych i opisanych wyżej dowodów Sąd uznał iż sporządzony przez powódkę projekt nożyczek, na podstawie którego firma (...) produkowała produkt finalny stanowi utwór w rozumieniu prawa autorskiego zarówno z 1952 roku jak i z 1994 roku.

Prawo autorskie z 1952 roku stanowiło w art. 1 § 1 ustawy, iż przedmiotem prawa autorskiego był każdy utwór literacki, naukowy i artystyczny, ustalony w jakiegokolwiek postaci art. 1 § 2 zawierał wyliczenie utworów, jakie mogły być przedmiotem prawa autorskiego, przy czym miało ono charakter przykładowy. W orzecznictwie wskazywano, że ochroną prawnautorską objęte jest „każde dzieło byle tylko, przynajmniej pod względem formy, wykazywało pewne elementy twórcze, choćby minimalne”. Bez znaczenia była przy tym wartość takiego utworu, zarówno literacka, naukowa jak i artystyczna, co potwierdził Sąd Najwyższy w powołanym przez powódkę w pozwie orzeczeniu z dnia 30 maja 1972 r., II CR 135/72, LEX nr 63652..

„Udzielenie przewidzianej w Prawie autorskim ochrony ustawodawca nie uzależnił od wartości dzieła pod względem literackim, naukowym lub artystycznym. Wynika z tego, że w świetle przepisu art 1 Prawa autorskiego z ochrony Prawa autorskiego korzysta każdy utrwalony w jakiegokolwiek postaci wytwór indywidualnej myśli człowieka, niezależnie od wartości, jaką obiektywnie reprezentuje”.

Utworem w rozumieniu prawa autorskiego są takie wytwory które: stanowią rezultat pracy człowieka, stanowią przejaw działalności twórczej, mają indywidualny charakter. Zdaniem Sądu przedmiotowe nożyczki spełniają te kryteria a cechy twórcze, oryginalne i indywidualne które wyraźnie odróżniają przedmiotowy wyrób od innych wyrobów tego typu dostępnych na rynku zostały opisane wyżej w części ustalającej uzasadnienia a przede wszystkim w opinii biegłej.

Sąd w pełni podziela stanowiska strony powodowej, iż w przypadku takich przedmiotów jak nożyczki, o charakterze użytkowym przesądza głównie ostrze nożyczek, którego celem jest cięcie powierzchni. Indywidualne cechy twórcze nie dotyczą tym samym części tnącej nożyczek, która, ze względu na funkcje użytkowe jakie musi spełniać, ulega odpowiednim zmianom w zależności od konkretnego przeznaczenia nożyczek jednakże pozostałe części nożyczek - w szczególności ich uchwyty oraz ramiona - mogą być kształtowane w indywidualny sposób. Takiego swobodnego i indywidualnego ukształtowania dokonała powódka stwarzając projekt przedmiotu niniejszego postępowania..

Sąd podziela także stanowisko strony powodowej, iż oryginalność nożyczek jest w widoczna w sytuacji ich zestawienia z innymi podobnymi produktami. Należy w tym miejscu zaznaczyć, iż nożyczki powódki jako przykład sztuki użytkowej były w kręgach osób zajmujących się tą dziedziną sztuki znane już w latach 80-tych co wynika z zeznań biegłej J. W. na rozprawie w dniu 6 maja 2016 roku. Nożyczki posiadają charakterystyczne niepowtarzalne proporcje i kształt o walorach estetycznych, wykazują cechy samodzielnej twórczości, przejawia się w nich artyzm oraz indywidualność autora.

Utwór jakim są nożyczki został ustalony i utrwalony za pomocą szkicu nożyczek, sporządzonego w 1980-1981 roku, który przedstawia ogólne wyobrażenie ich wyglądu , akcentując charakterystyczne ich cechy. W dalszej kolejności utwór został utrwalony oraz był zwielokrotniany za pomocą samego przedmiotu materialnego nożyczek jako narzędzia, którym można się posługiwać i który przeznaczony jest do cięcia powierzchni.

Z przytoczonego w pozwie orzecznictwa wynika, iż zarówno projekty wyrobów użytkowych stosowanych w rzemiośle bądź przemyśle, jak i same wyroby użytkowe były objęte ochroną ustawową jako utwory w rozumieniu prawa autorskiego, jeśli wykazywały elementy twórcze, choćby minimalne. Należy także w pełni zaakceptować przytoczone w pozwie orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1978 r. z którego wynika, iż z ochrony autorskiej korzystają stosownie do art. 4 ustawy - nie tylko utwory ostatecznie wykonane, lecz także plany, zarysy, szkice, rysunki, modele i projekty- tym także przeznaczone dla przemysłowego produkowania określonego dzieła

Zgodnie z art. 127 ust. 2 Prawa Autorskiego z 1994 r dokonane przed dniem wejścia w życie ustawy czynności prawne odnoszące się prawa autorskiego są skuteczne i podlegają ocenie według przepisów prawa dotychczasowego, odnosi się to również do zdarzeń innych niż czynności prawne. Dla oceny przedmiotu ochrony, tj. dla oceny czy zaprojektowane przez powódkę nożyczki spełniają przesłanki utworu zastosowanie będzie miała ustawa z 10 lipca 1952 r. o prawie autorskim. Jak wyżej wskazano Sąd ustalił, iż w świetle poczynionych ustaleń nożyczki powódki spełniają w/w przesłanki, także na podstawie przepisów Prawa Autorskiego z 1994 roku. Zgodnie z art. 1 ust. 1 w/w ustawy utworem jest każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiegokolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. Przyjmuje się zatem, iż dany wytwór, by mógł uzyskać miano „utworu” w rozumieniu w/w przepisu, powinien spełniać następujące przesłanki: 1) stanowić rezultat pracy człowieka 2) stanowić przejaw działalności twórczej, 3) mieć indywidualny charakter.

Nie budzi wątpliwości Sądu, iż pod pojęciem „utwór wzornictwa przemysłowego” rozumie się także wzory użytkowe. W świetle poglądów doktryny oraz orzecznictwa, utwory sztuki użytkowej mogą stanowić utwory w rozumieniu prawa autorskiego. Jak trafnie podniosła powódka powołując się na orzecznictwo cytowane w pozwie wzór użytkowy może

być utworem w rozumieniu prawa autorskiego, jeżeli spełnia przesłanki utworu w rozumieniu prawa autorskiego tj. istotnie odróżnia się od pozostałych wyrobów tego rodzaju z uwagi na rozwiązania noszące znamiona wyrazistych, indywidualnych cech twórczych.

Nie budzi też wątpliwości zdaniem Sądu okoliczność iż wygaśnięcie ochrony produktu jako wzoru użytkowego nie stanowi przeszkody dla udzielenia takiemu wzorowi ochrony jako utworu na mocy prawa autorskiego. W tym miejscu należy wskazać na powołane przez powódkę orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości z dnia 27 stycznia 2011 r., C-168/09 w którym orzekł on, że „wzory, które były chronione prawem z rejestracji w państwie członkowskim lub w odniesieniu do niego i które spełniały warunki przyznania ochrony na podstawie prawa autorskiego przewidziane przez państwa członkowskie, w szczególności warunki dotyczące poziomu oryginalności, oraz dla których okres ustanowiony w art. 1 dyrektywy 93/98/EWG (w związku z art. 10 ust. 2 tej dyrektywy jeszcze się nie zakończył, powinny korzystać z ochrony na podstawie prawa autorskiego tego państwa członkowskiego”. Orzeczenie to dotyczyło wzorów przemysłowych a wzór nożyczek powódki stanowił wzór użytkowy, istotnym jest jednak, iż stało się ono podstawą uchylecia art. 116 prawa własności przemysłowej i przedstawia ono ogólną tendencję prawa europejskiego objęcia ochroną prawną autorską wszelkich wytworów człowieka o charakterze twórczym.

Zdaniem Sądu okoliczność otrzymania przez powódkę nagrody (...) D. jak i udział nożyczek powódki w wystawach takich jak wystawa w M. Piękno i Pragmatyzm/ Pragmatyzm i Piękno dowodzi wbrew twierdzeniom strony pozwanej, iż przedmiotowe nożyczki są wśród znawców tej dziedziny traktowanej jako utwór sztuki użytkowej. Pojęcie design (oprócz innych znaczeń jak np. wygląd zewnętrzny przedmiotu) oznacza przede wszystkim sztukę użytkową a także wzornictwo. Jego istotą jest tworzenie przedmiotów codziennego użytku o charakterze artystycznym a wytwory projektantów tej dziedziny trafiają niejednokrotnie do muzeów. Przykładem mogą być wyciskarka do cytrusów zaprojektowana przez P. S. (2), czy puszki zupy C., stworzone przez A. W., które są eksponatami w (...) w N.. Cechą charakterystyczną sztuki użytkowej jest to, iż jej wzory są później powielane i produkowane na skalę przemysłową lub rzemieślniczą ale pozostaje to bez wpływu na traktowanie pierwotnego wzoru takiego przedmiotu jako utworu. Zakwalifikowanie produktu stworzonego przez powódkę wskazanego wyżej rodzaju konkursów czy wystaw wskazuje jaki jest jego odbiór u innych osób, szczególnie zajmujących się zawodowo tą dziedziną sztuki.

Reasumując Sąd uznał, iż przedmiotowe nożyczki z uwagi na ich oryginalny i twórczy charakter spełniają warunki do uznania ich za utwór w rozumieniu prawa autorskiego, w związku z czym orzekł jak w sentencji wyroku wstępnego na podstawie art. 318 par. 1 kpc

Zgodnie z treścią par. 2 cytowanego przepisu rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu końcowym.

/-/ Maria Taront